

DE COLUMN VAN

LUC BONNEUX

ARTS-EPIDEMIOLOOG, DOCTOR IN DE MEDISCHE WETENSCHAPPEN

Gratis screening,
op kosten van patiënten

Borstkankerscreening treft gezonde vrouwen, en is daarom een erg riskante onderneming. Of borstkankerscreening meer baat dan schaad, is onbekend. De hoofdrede is dat de baten van het opsporen van kanker bij gezonde personen steeds klein zijn: wie gezond is, is niet ziek. Politici en de gezondheidsbureaucratie zijn echter dol op bevolkingsprogramma's: het maakt het nut van hun bestaan zichtbaar. In een dure gezondheidszorg ontstaat er zo een ernstig ethisch conflict tussen dubieuze bemoeizorg voor gezonde personen en effectieve maar dure zorg voor zieken.

Met veel fanfare wordt altijd verkondigd dat kankerscreening de borstkankersterfte met een derde reduceert. Wat dat betekent, wordt er nooit bij verteld. Bij gezonde vrouwen van de doelgroep die tien jaar niet gescreend werden, overlijdt een half procent aan borstkanker en 19,5 procent aan wat anders. Een derde betekent dus 1 op 700. Kankerscreening veroorzaakt bovendien meer kankers dan de hele chemische industrie en alle auto's samen. Dat komt omdat kanker ontstaat en verloopt volgens een evolutionair proces. Alle grote tumoren zijn ooit klein geweest, lang niet alle kleine tumoren worden groot.

Wie zoekt die vindt, maar zelden wat hij heeft gezocht. Traag groeiende, ongevaarlijke kankers worden gemakkelijk gevonden, snel uitzaaiende cellijnen worden gemakkelijk gemist. In de gewone medische praktijk staat er een grote premie op een ongevaarlijke tumor: die vrouw geneest voorspoedig en is haar dokter dankbaar. Daarentegen staat er een zware prijs op het missen van een gevaarlijke tumor: die

vrouw gaat achter de schuldige radioloog aan.

Aangezien er in de diagnose van kleine tumoren meer grijs is dan zwart of wit, ontstaat er een grote druk om alles wat grijs is zwart te noemen. In dit tandrad kan niemand terug: er heerst een dwingende druk naar altijd meer overdiagnose en overbehandeling. De heersende epidemie van borstkanker wordt veroorzaakt door ernstige bemoeizorg die duizenden vrouwen een pseudodiagnose aansmeert.

Bij kankerscreening gaat van de zeventienhonderd vrouwen er eentje tien jaar later het grote lot winnen. Vergelijk dat met het behandelen van borstkanker met een peperduur modern middel, Herceptin (trastuzumab, een artificieel antilichaam). Aan echte kanker (niet de pseudodiagnose van kankerscreening) overlijdt ongeveer één vrouw op de drie. Net als borstkankerscreening doet Herceptin (vermoedelijk) de sterfte dalen met een derde. Het behandelen van tien vrouwen met borstkanker is even effectief als het screenen en behandelen van zeventienhonderd gezonde vrouwen.

Het regionale stel bureaucraten veronrust zeventienhonderd gezonde vrouwen om één kankerode te voorkomen. Het federale stel vindt dat dertig kankerpatiënten behandelen om hetzelfde te bekomen te duur is.

Wiens mening overbodig is, is die van de vrouw: in het geval van kankerscreening krijgt ze enkel schamteloos rooskleurige propaganda te horen, in het geval van kankerbehandeling hangt haar leven misschien af van een behandeling die de bureaucraten te duur vinden.

Getekend

Straks moeten we nog een auto bijkopen, als die olieprijs zo blijft zakken!

GLOBALISERING Doel voor komende decennium is tien keer 10 procent groei

INDIA ZAL OOK
IN 2050 NOG ARM ZIJN

■ Hoge Indiase en Chinese groeicijfers doen in het rijke Westen veel alarmlichtjes knipperen. Is dat groeiritmisch duurzaam? En dreigt Europa op termijn gereduceerd te worden tot één grote toeristische bestemming in de economische periferie? Maar India trekt niet aan de pletwals van de globalisering. Het is vooral een arme democratie met een noodzakelijke ontwikkelingsmissie. Het slagen daarvan biedt ook voor westerse bedrijven opportuniteiten.

JOHAN ALBRECHT

de non-rurale bevolking. De algemene leefbaarheid van de grootste Indiase steden is kritiek. In Mumbai - de 'maximale stad' met 21 miljoen inwoners - loopt een petitie waarbij de bevolking de overheid smeekt om een onmiddellijke verbetering van de publieke diensten. 'We want to live like human beings, not like rats', luidt de slogan.

INFORMELE SECTOR

10 procent is ook het aandeel van reguliere tewerkstelling in de totale tewerkstelling. 90 procent van de Indiase arbeidsbevolking is actief in de informele sector, die een lage productiviteit aan een laag inkomen koppelt. Werknemers uit de informele sector besteden naar schatting maar 10 procent van hun inkomen aan goederen en diensten uit de reguliere economie. Een inkomens-toename in de informele sector vertaalt zich dus niet in een evenredige toename van de officiële afzetmarkt voor Indiase bedrijven. Een belangrijke uitzondering op die regel lijkt de gsm. Zelfs in rurale gebieden met dorpen zonder elektriciteit loop je gsm-gebruikers tegen het lijf.

In de informele economie werken ook veel kinderen. Voor 2000 werd de activiteitsgraad van kinderen (tussen 10 en 14 jaar) in India geschat op 12 procent. In China ligt dat percentage op 7,8 procent en in Afrika werkt 25 procent van de kinderen. Een recente wet verbiedt kinderarbeid in India, maar het valt af te wachten of die wet - en de problematische afdwingbaarheid ervan - te verzoeken valt met de economische groei. Uit empirisch onderzoek voor India blijkt dat het aantrekken van de economische activiteit eerder leidt tot een toenemende vraag naar kinderarbeid.

Het is voor India van groot belang het

aandeel van de informele economie terug te dringen. Door een groeiende reguliere economie ontstaat op termijn een grotere belastbare basis, waardoor de overheid meer middelen kan investeren in basisvoorzieningen voor de bevolking. Een dergelijke economische inclusie vereist dus het verder ontwikkelen van marktsectoren. De globalisering biedt in principe kansen voor een toename van de Indiase export. Enkele Indiase staten werken dan ook gericht aan het aantrekken van buitenlandse investeerders.

Die strategie wordt veelal geassocie-

'We want to live like human beings, not like rats.'

Titel van een petitie van de bevolking van Mumbai

eerd met massaal banenverlies in het Westen. Dat schrikbeeld moet worden genuanceerd. Zoals in elke groeiende markt streven multinationals naar lokale productie. Nokia, 's werelds grootste producent van mobiele telefoons, produceert in India vooral voor de Indiase markt en die leidt niet tot jobverlies

in Finland, integendeel. Door in India met succes goedkopere gsm's te produceren, stelt Nokia de toekomst van het bedrijf veilig. Voor westerse multinationals is de belangrijkste uitdaging van een groeiend land als India wellicht het vinden van een productformaat dat toegang biedt tot de arme lokale consumptie.

INFRASTRUCTUUR EERST

Voor het legioen ongeschoolde werkrachten kunnen ook de geplande infrastructuurwerken kansen bieden. Er loopt een investeringsprogramma van 28 miljard dollar over zeven jaar voor een opwaardering van de lamentabele infrastructuur in 63 Indiase steden. Daarnaast is er een grote behoefte aan nieuwe luchthavens, spoorverbindingen, bruggen en andere logistieke draaischijven. Daarvoor is een budget nodig van 150 miljard dollar over vijf jaar. Belangrijk is de uitdrukkelijke wens van de Indiase overheid om die werken deels op te zetten onder vormen van publiek-private samenwerking. In principe biedt dat veel kansen voor westerse bedrijven die expertise en financieringsmogelijkheden kunnen inbrengen.

Murty en Soumya becijferden dat een duurzame toename met 10 procent van de overheidsinvesteringen in infrastructuur de economische groei zal versnellen met 2,5 procent zonder inflatoire impact. De 10 procentdoelstelling lijkt dan ook haalbaar en bovendien zal daardoor de armoede jaarlijks met 1 procent worden verminderd. Zo kan groei een win-win wereld opleveren, met hopelijk de grootste baten voor de onderkant van de Indiase maatschappij.

■ De auteur is verbonden aan de onafhankelijke denktank Itinera Institute en aan de Universiteit Gent, faculteit economie en bedrijfskunde. De volledige tekst is beschikbaar op www.itinerainstitute.org.

PROMOTIE INTERNATIONAAL ONDERNEMERSCHAP Van herfederalisering buitenlandse handel kan geen sprake zijn

Inspanningen zijn niet te sterk gespreid

■ (tijd) - Bruno Tindemans en Stefan Stremersch stellen terecht dat Vlaamse bedrijven er alle belang bij hebben om in het (verre) buitenland actief te zijn met een eigen vestiging of via partnerships ('Het gaat om meer dan export', De Tijd, 22 september). Maar dat de dienstverlening van Vlaanderen voor internationale ondernemers nog te veel gespreid is over verschillende agentschappen en overheden, klopt niet.

FIENTJE MOERMAN

De auteurs bevestigen de conclusies van studies van het Planbureau ('Delocalisatie, innovatie en werkgelegenheid', 2000), het Steunpunt Ondernemerschap, Ondernemingen en Innovatie ('Nieuwe internationaliseringsstrategieën van Vlaamse ondernemingen', 2004) en ING ('Internationalisatieperspectieven voor het MKB', 2006). Ze bevestigen bovendien de weg die de Vlaamse regering sinds 2004 heeft ingeslagen.

Internationaal ondernemen gaat over veel meer dan louter export. Het dogmatische denkpad dat enkel export bijdraagt tot welvaartscreatie en dat andere vormen van internationaal ondernemen leiden tot banenverlies, is al lang definitief verlaten.

ANDERE AANPAK

In 2004 schreef ik in mijn beleidsnota dat de enge term 'buitenlandse handel' vervangen zou worden door de meer adequate term 'internationaal ondernemen'. Bij expansie op nieuwe markten gaat export immers steeds va-

ker gepaard gaat met een vorm van investeren.

Op 1 juli 2005 werden het vroegere Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen geïntegreerd en omgevormd tot Flanders Investment & Trade (FIT). FIT houdt zich niet enkel bezig met exportpromotie. Het oprichtingsdecreet stelt duidelijk dat FIT ondernemingen in Vlaanderen bij alle facetten van het internationaal ondernemen zal begeleiden, ondersteunen en stimuleren. Op mijn aangeven werd hieraan toegevoegd dat FIT ook het ethisch en duurzaam karakter van internationaal ondernemen moet stimuleren.

Dat FIT een operationele instelling is, is tevens een bewuste keuze van de Vlaamse overheid. Deze keuze past in de globale hervorming van de Vlaamse administratie Beter Bestuurlijk Beleid (BBB), waarbij aan FIT een grote autonomie wordt gegeven om de beleidsdoelstellingen op het terrein, in het buitenland, te kunnen realiseren. Omdat FIT zijn werking zo goed mogelijk zou laten aansluiten bij de noden van het bedrijfsleven, was het ook de uitdrukkelijke wens om een aantal ondernemers in de raad van bestuur op te nemen. De taak van FIT is niet om zelf grondige analyses en studies uit te voeren. FIT en de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland zijn er in de eer-

ste plaats om Vlaamse bedrijven concreet te helpen met het betreden van nieuwe afzetmarkten, met het zoeken naar potentiële partners.

Dat wil echter niet zeggen dat er door de overheid geen studiewerk wordt verricht. Dat is de taak van het departement internationaal Vlaanderen en van de steunpunten beleidsrelevant onderzoek. Ook de input van studies van derden is niet onbelangrijk. Kijk bijvoorbeeld naar de oprichting later dit jaar van het Fonds Vlaanderen Internationaal, waarmee de Vlaamse overheid risicokapitaal ter beschikking stelt van Vlaamse kmo's die in het buitenland willen investeren. Dat fonds is een rechtstreeks gevolg van de hogervermelde studies, en meer bepaald van de beleidsaanbevelingen die in deze studies stonden.

AANSPREKPUNT

Ik ben het niet eens met de auteurs als zij stellen dat de dienstverlening voor internationale ondernemers te veel gespreid is over verschillende agentschappen en overheden. Bij de Vlaamse overheid - en de bevordering van het internationaal ondernemen is een bijna exclusieve regionale bevoegdheid - is Flanders Investment & Trade een uniek aanspreekpunt voor ondernemers die informatie wensen over zakendoen in het buitenland. In een poging om ook de andere aspecten van het zakendoen voor de internationale ondernemer te stroomlijnen, verbinden we de provinciale kantoren van FIT met die van het Vlaams Agentschap Ondernemen (VLAO). Ook het VLAO is een uniek aanspreekpunt, maar dan voor Vlaamse

ondernemers. Men kan er terecht voor alle ondernemingsgerelateerde vragen over innovatie, ruimtelijke ordening, expansiesteun, design, leefmilieu, energie, en dus ook internationaal ondernemen. Door de aanspreekpunten voor binnenland en buitenland op één plaats te huisvesten, maken we de toegang tot de overheid eenvoudig en logisch.

Vlaanderen staat in voor meer dan 80 procent van de Belgische export. Bovendien ligt de ratio export/bruto regionaal product in Vlaanderen boven de 100 procent. Ik verdedig dan ook voluit de regionalisering van de bevoegdheden voor buitenlandse handel, omdat dit ons de kans biedt een volwaardig economisch beleid te voeren. Een herfederalisering, waar ik geen voorstander van ben, houdt in dat Vlaanderen ook 80 procent van de federale dienst in kwestie zou beheren, quod non natuurlijk. De regionalisering van de buitenlandse handel betekent echter geenszins dat ik niet bereid ben tot samenwerking met de andere gewesten, integendeel. Op 14 februari 2005 sloot ik een samenwerkingsakkoord met mijn collega's van het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om een aantal van onze posten in het buitenland voor elkaar open te stellen. Hierdoor hebben Vlaamse bedrijven in één klap toegang tot 17 bijkomende aanspreekpunten in het buitenland. En het kost ons geen euro.

■ De auteur is viceminister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel

Zogezegd

Bill Parrett,
algemeen directeur
van Deloitte,
over schadeclaims

'Schadeclaims zijn altijd een bedreiging geweest. Maar in de VS is de balans doorgeslagen. Wat is een geschikte straf voor een accountant die niet direct een fraude ontdekt, maar wel later? Wat zou je doen met een politiemans die de moordenaar niet direct pakt, maar pas de volgende dag? Stop je die in de gevangenis? Wat ik zou voorstellen, is een geleidelijk oplopende strafmaat, afhankelijk van de omvang van de fraude, en een apart tribunaal van experts.'

Het Financieel Dagblad

Aaron Betsky,
architectuurkenner,
over angst

'Je ziet het ook in de architectuur. Angst voor andere mensen, angst voor het klimaat. Angst om te vallen of je ergens aan te stoten. De logica van de architectuur wordt steeds meer beïnvloed door het verlangen naar uitschakeling van gevaar. Mensen willen hun bezit volkomen veilig kunnen houden. Dat is een bijzonder zorgwekkende evolutie.'

Elsevier

Joris Luyendijk,
journalist,
over de media

'Het probleem is dat westerse media uit tijd- en ruimtegebrek niet steeds kunnen uitleggen hoe dictaturen in elkaar zitten. Het moet ook te volgen blijven, en dus berichten media maar over dictaturen alsof het democratieën zijn. Ze hebben het over de Egyptische politie in plaats van over de Egyptische roversbende, over president Moebarak in plaats van rovershoofdman Moebarak. Ze spreken van 'demonstraties' en niet van toneelstukjes, en van 'parlementen' in plaats van applausmachines.'

Vrij Nederland

K.M. Bondevik,
ex-premier van
Noorwegen, over de
Europese grondwet

'Persoonlijk betreur ik dat in de tekst niet wordt verwezen naar de christelijke traditie. Europa moet daar trots op zijn. Kijk naar mijn land: het christendom heeft Noorwegen mee groot gemaakt. Dat geldt voor veel landen, zowel in West- als in Oost-Europa.'

Tertio